

”Silverfågeln” sista färd – på vattnet

Sommaren 1983 landade ett flygplan på en äng utanför motormuseet vid Skokloster i Uppland. Det var norra Europas mest rutinerade DC-3-pilot, Åke Jansson, som tidigt en morgon flög in under luftledningarna och ställde ner DC-3:an på ängen nära motormuseet.

Ett par dagar tidigare hade planet flugits av flygvapnet till Skå-Edeby flygfält. Det var därifrån som Åke flög till Skokloster och utförde den spektakulära landningen.

Anledningen till flygningen var att planet hade skänkts till Skoklosters motormuseum i utbyte mot en Rolls-Royce Griffon-motor som Flygvapenmuseum ville ha.

På fältet utanför motormuseet stod sedan planet uppställt ända till våren 2009.

Motormuseet såldes 2007

Motormuseet i Skokloster var ett av de äldsta i Sverige och grundades av Rutger von Essen 1963.

År 1977 köptes samlingen av Gunnar Wretner och övertogs senare av sonen Thomas.

När lokalerna fick nya ägare 2007 blev museet till salu och en grupp investerare i Skåne slog till.

Av en händelse träffades Peter Flensburg från fallskärmsjägerklubben i Karlsborg och mångsysslaren Uno Levinsson, som ingick i den grupp som köpte motormuseet av Thomas Wretner, på en lunch.

Det var då som Uno berättade att han hade en DC3:a som han hade problem med att frakta från Skokloster till Simrishamn. Peter blev intresserad och berättade att fallskärmsjägerklubben sedan länge haft som projekt att försöka få hem Örnen,

DC-3:an på bryggan, i väntan på avfärd.

en av deras ”hoppkarror” från Kongo. Tillfället kom därför väldigt lägligt och efter en tids förhandling gjordes affären upp.

I september 2008 köpte Peter Flensburg planet och i maj 2009 sålde han det vidare till Fallskärmsjägarskolans (FJS) Kamratförening, Fallskärmsjägerklubben, för att statistiskt ställas upp på FJS gamla förlägningsplats ”Lägret” vid Karlsborgs fästning, strax utanför västra vallen.

På vattnet

Lördagen den 9 maj 2009 demonterades vingar och moto-

rer. Därefter flyttades alltsammans till den gamla ångbåtsbryggan nedanför museet. Åke Jansson, som landade planet på fältet utanför motormuseet 1983, var med även när planet monterades isär och flyttades. Onsdagen den 13 maj lastades allt på en pråm för transport till Karlsborg.

Med pråm och bogserbåt gick sedan färden via Mälaren, Södertälje kanal, Bråviken, Göta kanal och Vättern. Söndagen den 17 maj ankom det till Karlsborg, där en kran lyfte av planet från pråmen. Dagen efter flyttades det till sin nya plats på ”Lägret”.

Den 29 augusti 2009 ägde den officiella ”invigningen” rum. Än i dag står den glänsande ”silverfågeln” uppställd på platsen till allmänhetens beskådande.

DC 3:ans historia före 1983

Ursprungligen levererades flygplanet den 19 februari 1943 till US Army Air Force som 42-32877. Det överfördes till Nordafrika i maj 1943 och deltog vid invasionen i Normandie i juni 1944.

År 1946 köptes planet av Skandinaviska Aero AB och fick registreringen SE-APW och namnet Polaris. 1948 såldes

Åke Jansson.

Peter Flensburg.

det till Svensk Interkontinental Lufttrafik AB (SILA) och 1949 såldes det till Flygvapnet som TP 79, 79002, och fick namnet Munin.

Fredagen den 13 juni 1952 var Munin tillsammans med Flygvapnets andra DC-3:a Hugin ute på ett radarspaningsuppdrag över Östersjön. Utanför Gotland sköt ryssarna ner Hugin. Munin, alltså det plan som denna artikel handlar om, klarade sig från incidenten och återvände hem.

Därefter var det transportplan i flygvapnet under många år.

Tommy Hildorsson

Att välja nytt medborgarskap

Unga damen har blivit australier. Det var tydligen inte så lätt. Samtidigt har hon behållit sitt svenska medborgarskap som hon fick när hon föddes.

De flesta av oss har sannolikt aldrig funderat över det här med medborgarskap. Vi är födda i Sverige av svenska föräldrar och sen är det inte mer med det.

Annorlunda är det förstås om man tänker bli medborgare i ett annat land. Det tål att fundera på. Då blir det till en solidaritetshandling. Jag tror inte många vill ha medborgarskap i ett rike där man inte trivs och där man inte delar de värderingar som landet omfattar. Men säker är jag inte.

Att bli australisk medborgare kräver, förutom att man bott i landet i minst fem år, att man också kan språket, känner till landets historia, har kunskap

om hur landet styrs och en del andra saker. Allt detta testas och den som klarar testet får alltså ett medborgarbesvis. De som genomgått prövningarna och blivit godkända känner, vad jag kan förstå, en stolthet. Så även unga damen. Det förtar inte den stolthet hon också känner över att vara svensk, har hon berättat. Australien är ett välordnat och trevligt land, med angenämt klimat, god ekonomi och låg arbetslöshet. Inte undra på att unga damen ville bli australisk medborgare.

Det här får mig att fundera över konsten att bli svensk medborgare. Vad krävs? Jo, fem års sammanhängande bosättning i landet och 1 500 kronor i avgift. Ingenting mer.

Unga damens australiske man är svensk medborgare. Medborgarskapet fick han efter fem år i Sverige. Ingen krävde att han skulle kunna tala

svenska. Ingen krävde kunskaper om Sverige historia, statskick eller något annat. Konstigt. Han känner inte heller någon överdriven stolthet över att vara svensk, vilket han i och för sig knappast kan kallas.

De enda som inte kan bli svenska medborgare på störten efter fem år är de som inte är ”skötsamma”. Det är kriminella och folk med stora skulder hos kronofogden. Sitter man i fängelse får man snällt vänta på sitt medborgarskap.

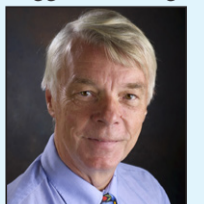
Då och då har det poppat upp förslag om att den som vill bli svensk medborgare också ska kunna tala språket. Men det har försvunnit lika snabbt som det presenterats.

Det går också att köpa sig medborgarskap i en del länder. Men det är dyrt. Att bli medborgare i Malta kostar nästan elva miljoner kronor. Lite billi-

gare är det på en del öar i Västindien. Medborgarskap i Dominica (en liten ö med 73 000 invånare) kostar 250 000 dollar, ungefär två miljoner kronor.

Ett annat alternativ är att bli medborgare i Republiken Jamtland, eller som det officiellt heter De förenade republikerna Jamtland, Herjeådal och Ravund. Men då krävs det att man antingen är född eller bosatt där.

Även om andra medborgarskap kan synas lockande fortsätter jag nog att vara svensk. Australien ligger för långt bort och Dominica är för dyrt. Möjligen skulle en flytt till Östersund (som har ett allsvenskt fotbollslag) vara tänkbar, men jag tvivlar på att jag får med mig L på den idén.

Stigbjörn Bergensten

Nästa nummer kommer senast onsdag den 18 oktober